

NOOR MEISTER 2009
VÕISTLEJATE JA KÜLASTAJATE
TAGASISIDE

Tallinn 2010

SISUKORD

1. UURIMISE METOODIKA	3
2. VÕISTLEJATE TAGASISIDE ANALÜÜS	4
3. KÜLASTJATE TAGASISIDE ANALÜÜS	13
4. JÄRELDUSED JA ETTEPANEKUD	23

1. UURIMISE METOODIKA

Uurimuse autor koostas kaks küsitlust (ühe võistlejatele ja teise küllastajatele). Võistlejate ankeetküsitlused jagas autor kõikide võistlusalade žürii liikmete kätte, kes omakorda jagasid need võistlejatele. Võistlejad tagastasid täidetud ankeedid žüriile ning nemad omakorda autorile. Küllastajate ankeete jagasid messihallis küllastajatele laiali vabatahtlikud. Täidetud ankeedid sai tagastada messihallis olnud Innove boksi, kust ankeedi täitnud küllastaja sai vastu loosikupongi auhindade võitmiseks.

Võistlejate puhul valimit eraldi ei tehtud, sest valimisse kuulusid kõik võistlustel osalenud kutseõppurid. Võistlejate küsitluse puhul oli eesmärgiks saada tagasi vähemalt 118-st laiali jagatud lehest 80 täidetud varianti, kuid kahjuks õnnestus vastatud kujul saada tagasi ainult 59 ankeeti. Suuresti sõltus täidetud ankeetide tagasi saamine žürii aktiivsusest – osadel erialadel täitsid ankeedi ära kõik võistlejad, samas plaatijate ja ehitusviimistluse eriala õpilastelt ei saadud tagasi ütegi ankeeti ning juuksurite eriala võistlejatest täitis ankeedi ainult viis osalejat 25-st.

Ka küllastajate puhul valimit ei tehtud, sest valimisse kuulusid kõik võistlusi külasthanud ja vaadanud inimesed. Eesmärgiks oli saada tagasi vähemalt 100 täidetud ankeeti. Tagasi õnnestus saada aga koguni 187 vastatud küsitlust.

Võistlejate tagasiside ankeedil oli küsimusi kokku kümme ning kõikidele oli antud vastusevariandid, mille hulgast ühe puhul oli võimalus valida ka rohkem kui üks vastusevariant. Samuti oli vastajatele jäetud ruumi juhaks kui peaks olema soovi ise midagi lisada. Vastuseid analüüsi nii ühtse tervikuna kui ka erialade kaupa. Küsitluses paluti vastata järgmistele küsimustele:

- 1) Mis motiveeris Sind osa võtma Noor Meister 2009 kutsemeistrivõistlustest?
- 2) Hinnang toitlustusele
- 3) Hinnang võistlustele
- 4) Hinnang majutusele
- 5) Hinnang vaba aja sisustamisele
- 6) Kuidas hindate võistlusülesande (ülesannete) taset?
- 7) Kuidas hindate võistlusülesandest arusaadavust?
- 8) Kas võistlusülesanne selgus piisavalt vara enne võistlusi?
- 9) Kuidas hindate kohtunike tööd?

10) Kas ja miks on kutsemeistrivõistlused vajalikud?

Lisaks paluti panna kirja ka eriala, millel võisteldi.

Külastajate ankeedil oli küsimusi kokku seitse ning kõikidele oli antud vastusevariandid, mille hulgast viie puhul oli võimalus valida ka rohkem kui üks vastusevariant. Ühe küsimuse puhul tuli vastused järjestada paremuse järgi (1 – kõige parem, 10 – kõige halvem). Samuti oli vastajatele jäetud ruumi juhuks kui peaks olema soovi ise midagi lisada. Vastuseid analüüsiti nii ühtse tervikuna jagamata vastanuid mõne kriteeriumi järgi. Küsitluses paluti vastata järgmistele küsimustele:

- 1) Kust kuulsid Noor Meister 2009 üritusest?
- 2) Miks tulid Noor Meister 2009 üritusele?
- 3) Kas oled näinud ürituse plakati?
- 4) Mis Sulle Noor Meister 2009 üritusel kõige rohkem meeldib?
- 5) Millist eriala oli kõige põnevam jälgida? (reastada põnevuse järjekorras)
- 6) Millist eriala sooviksid veel võistlustel näha?
- 7) Kas Noor Meister 2009 kutsemeistrivõistlused mõjutavad Sinu arvamust kutseharidusest?

Peale andmete kogumist sisestati saadud tulemused Microsoft Excel'i programmi abil arvutisse ning nimetatud programmi kasutades moodustati võrdlevaid diagramme.

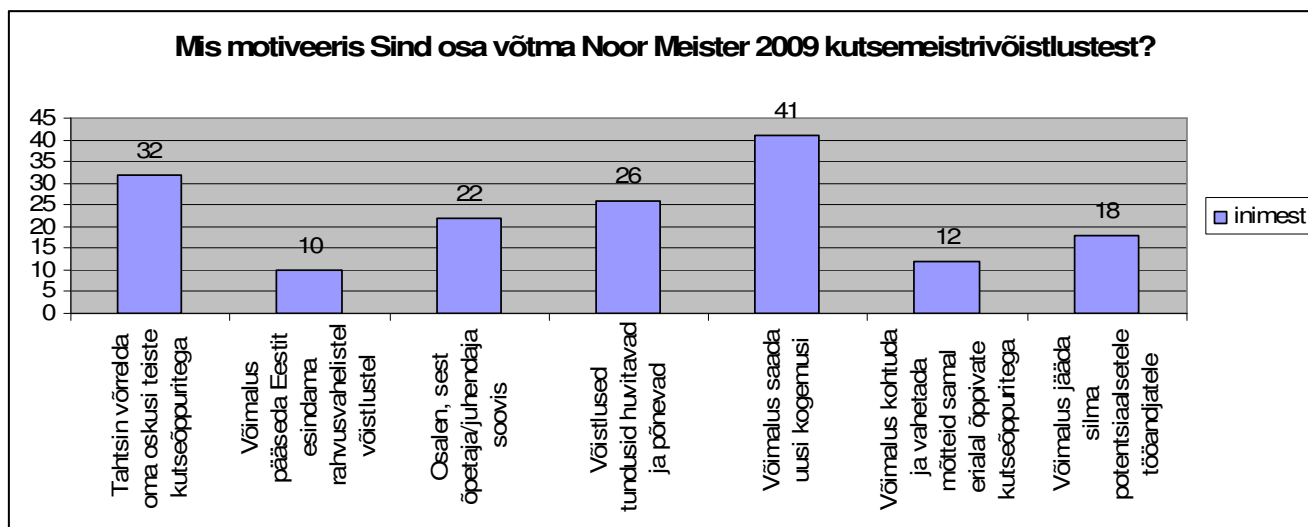
2. VÕISTLEJATE TAGASISIDE ANALÜÜS

Küsitluse tulemusena selgus, et peamiseks motiveerivaks jõuks Noor Meister 2009 kutsemeistrivõistlustel osalemiseks on võimalus saada uusi kogemusi. Nii arvas tervelt 41 inimest 59-st (vt joon. 1). Mõnes mõttes on see osati üllatav, kuna võistlejate näol on tegu noorte inimestega. Võiks arvata, et esmatähtis on neile veel näiteks võistlustega kaasnevad melu ning osaletakse eelkõige õpetajate soovil ja veel ei mõelda sellele, et see võistlustel osalemine tuleb tulevikku arvestades kasuks. Saadud tagasiside põhjal, aga selgub, et just kogemused on need, mida kõige rohkem hinnatakse.

Teise tegurina toodi kõige enam välja võimalust oma oskusi ja teadmisi võrrelda teiste kutseõppuritega. Lisaks on võistlejate jaoks olulisel kohal ka asjaolu, et võistlused on lihtsalt

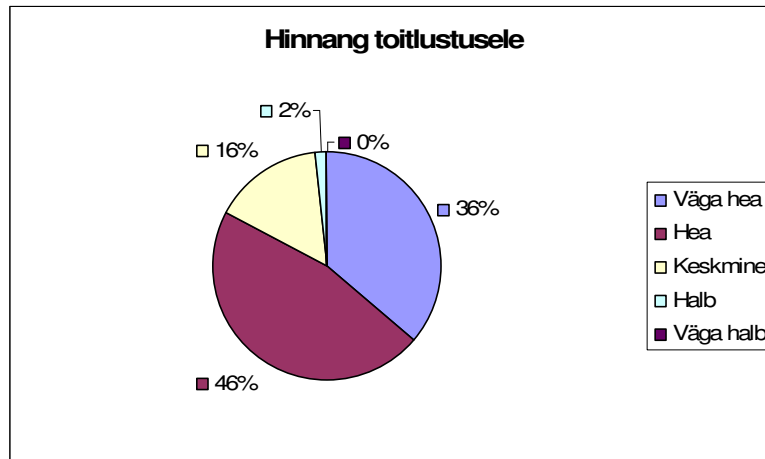
põnevad ja huvitavad ning paljusid mõjutas osa võtma ka juhendaja soov ja palve. Kõige vähem tähtsaks peeti aga võimalust minna Eestit esindama rahvusvahelistel võistlustel. Mõnes mõttes on see üllatav, sest kui motivaatoriks on uute kogemuste saamine, siis peaksid ka rahvusvahelised võistlused atraktiivsed olema – kaasneb nendega ju veelgi suurem kogemuste ja oskuste pagas. Samas on ka arusaadav, miks võistlejad seda välja eriti ei toonud – esiteks on rahvusvahelistest võistlustest osa võtmine Eestis alles suhteliselt algusjärgus ning seetõttu ei ole ehk inimesed ka selle võimalusega kursis. Teiseks ei saa Eestit esindama minna kõikide alade võitjad – valik tehakse vastavalt võimalustele võttes arvesse nii finantseerimist, eriala ekspertide olemasolu kui ka vastava eriala esindajate potentsiaali ja tugevust rahvusvahelisel tasemel.

Ainult 18 inimest 59-st mainis motivatsiooniallikana ära võimaluse silma jääda potentsiaalsetele töandjatele (vt joon. 1). Iseenesest on see arusaadav – tegu on noorte inimestega, kes veel reaalselt ei oska ette kujutada, kui raske võib olla töökoha leidmine ja seda veel eriti praeguses majandusseisus.

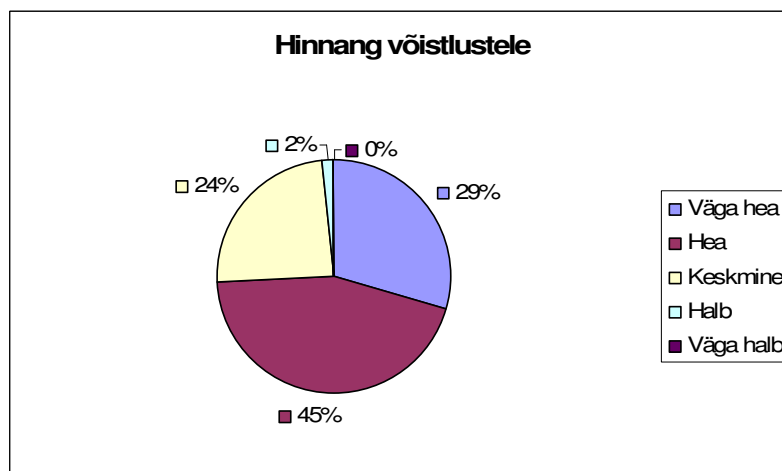
Joonis 1. Noor Meister 2009 osavõtmise põhjused (autori koostatud)

Võistluste korraldusliku poole pealt selgus, et toitlustusega olid võistlejad üldiselt rahul. Tervelt 36% võistlejatest arvas, et toitlustamine oli väga hea, 46% leidis, et toitlustus oli hea, 16% arvas, et toitlustus oli keskmine ning ainult 2% võistlejatest leidis, et toitlustus oli halb. Väga halvaks toitlustust keegi ei pidanud (vt joon. 2).

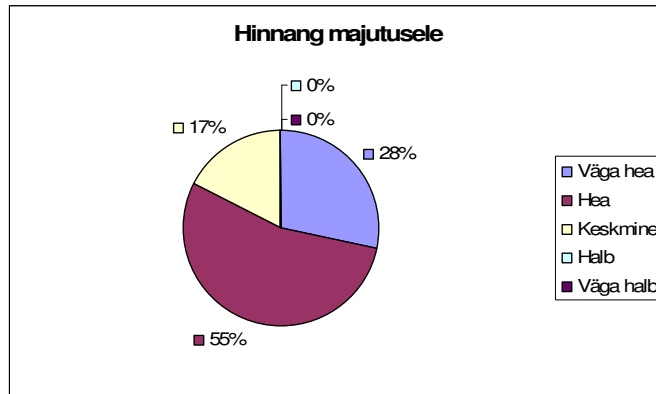
Joonis 2. Võistlejate hinnang Noor Meister 2009 toitlustusele (autori koostatud)

Võitluste korraldust pidas väga heaks tervelt 29% vastanutest, koguni 45% leidis, et võistlused olid head ning taaskord ainult 2% arvas, et võistlused olid halvad. Ülejäänud 24% leidis, et võistlused olid korraldatud keskmiselt (vt joon. 3).

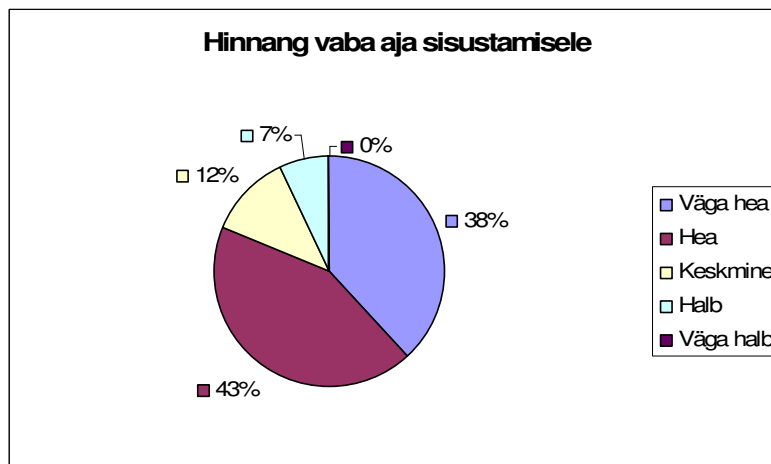
Joonis 3. Võistlejate hinnang Noor Meister 2009 võistluste korraldusele (autori koostatud)

Võistlejate hinnang majutusele oli äärmiselt positiivne. Väga halvaks ega halvaks majutust keegi ei pidanud. Keskmiseks pidas majutust ainult 17% vastuist ning tervelt 82% vastuist leidis, et majutus oli hea või väga hea (vt joon. 4).

Joonis 4. Võistlejate hinnang Noor Meister 2009 majutusele

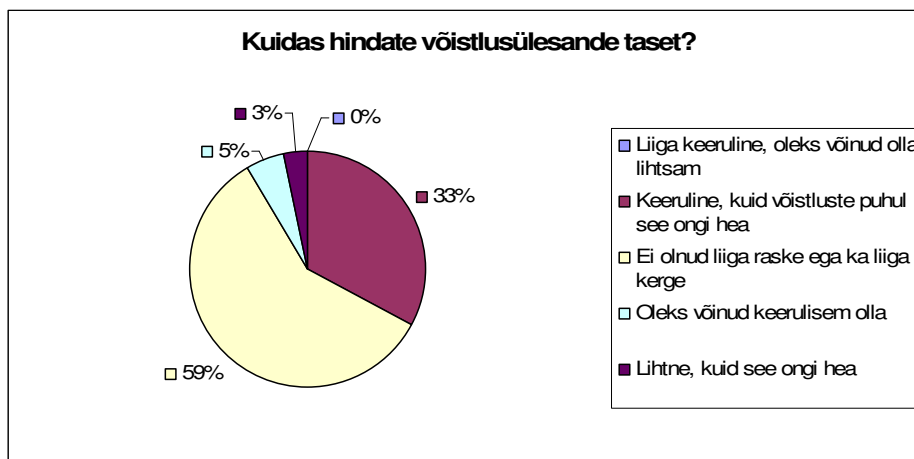
Hinnang vaba aja sisustamisele oli vastajatel väga erinev. Tervelt 38% vastanuist leidis, et vaba aja sisustamine oli väga hea. Samas 7% arvas, et vaba aja sisustamine oli halb (vt joon.5). See võib tuleneda sellest, et kuna vaba aja sisustamiseks oli ette nähtud kinos käimine ja seda ühele konkreetsele filmile, siis osadele ehk lihtsalt ei meeldinud filmivalik või oli asi kinos tervikuna. Võib - olla oleks tahtnud vaba aega veeta aktiivsemalt mitte lihtsalt filmi vaadates.

Joonis 5. Võistlejate hinnang Noor Meister 2009 vaba aja sisustamisele (autori koostatud)

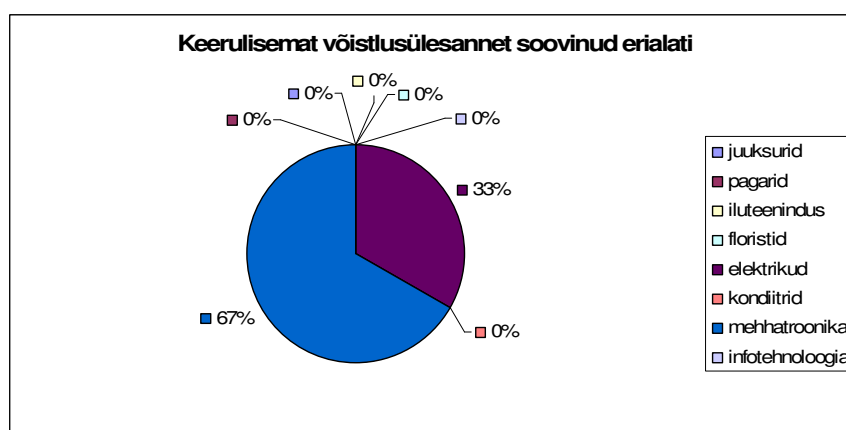
Võistlusülesande tasemega olid võistlejad rahul. Tervelt 59% arvas, et võistlusülesanne ei olnud liiga keeruline aga ka liiga raske. Keeruliseks pidas ülesannet küll 33% vastanuist, kuid samas leidsid nad, et võistluste puhul see ongi hea. Lihtsaks pidas ülesannet 3% vastanuist,

kuid ka nende meelest oli just hea, et võistlusülesanne kerge oli. Rahulolematuks jäi ainult 5% vastanuist, kes arvasid, et ülesanne oleks võinud olla veidi keerulisem (vt joon. 6).

Joonis 6. Võistlejate hinnang võistlusülesande tasemele (autori koostatud)

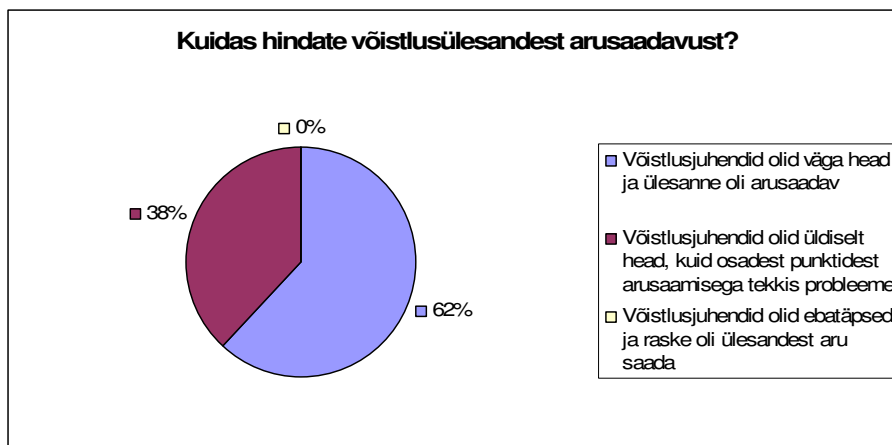
Rahulematute 5% moodustus kahe eriala õppuritest: elektrikutest ja mehhatroonikutest. Elektrikud moodustasid 33% ning mehhatroonikud 67% rahulematutest. Ülejäänud erialade esindajad olid oma võistlusülesande tasemega rahul. Seda, millest see tuleneb on väga raske öelda – kuna enamus õpilasi oli siiski ülesandega rahul, siis võib arvata, et see 5% õppureid olid lihtsalt teistest ehk veidi kogenumad ja seetõttu oli ka ülesanne neile kergem (vt joon. 7).

Joonis 7. Keerulisemat võistlusülesannet soovinud võistlejad erialade kaupa (autori koostatud)

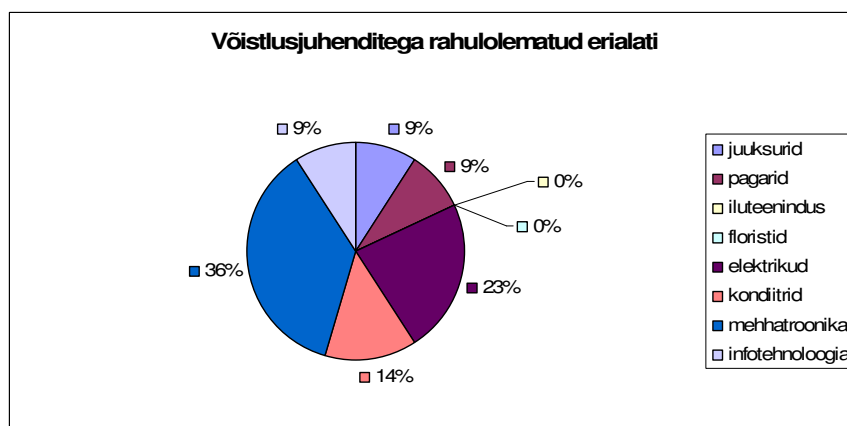
Võistlusülesandest arusaadavust ja võistlusjuhendeid pidasid võistlejad headeks. Suurem enamus ehk 62% vastanuist leidis, et võistlusjuhendid olid väga head ja võistlusülesanne arusaadav. Ülejäänud 38% arvasid, et võistlusjuhendid olid küll head, kuid mõnedest

punktide arusaamisega tekkis probleeme. Ebatäpseteks ja halvaks võistlusjuhendeis keegi ei pidanud (vt joon. 8).

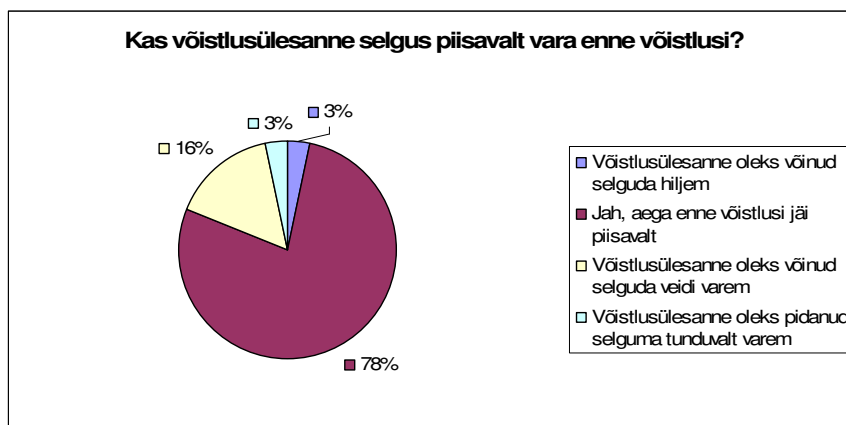
Joonis 8. Võistlejate hinnang võistlusülesande arusaadavuse kohta (autori koostatud)

Osadest võistlusjuhendite punktide arusaamisega tekkinud õpilastest kõige suurema osa – 36% - moodustasid mehhatroonikud. Neile järgnesid 23% elektrikud ning 14% kondiitrid. Võrdselt 9% moodustasid juuksurid, infotehnoloogid ja pagarid. Iluteenindajatel ning floristidel võistlusjuhenditega probleeme ei tekkinud ning nende jaoks oli kõik arusaadav (vt joon. 9). Selline jagunemine erialade kaupa on mõisteta. Kõige rohkem küsitavusi tekkis mehhatroonikute ja elektrikute võistlusjuhendites – mõlemad erialad on väga spetsiifilise töökäiguga ning nõuavad näpuga järje ajamist. Seega võisid olla võistlusjuhendid veidi liiga üldsõnalised ja sellega segadust tekitada. Iluteeninduse ja floristide võistlusülesannetest ja juhenditest arusaadavus on arvatavasti tingitud sellest, et vastupidiselt mehhatroonika ja elektriku erialale on tegu suhteliselt loomingulise tööga ning seal ei ole vaja väga täpset ning samm-sammult kirja pandud juhendit.

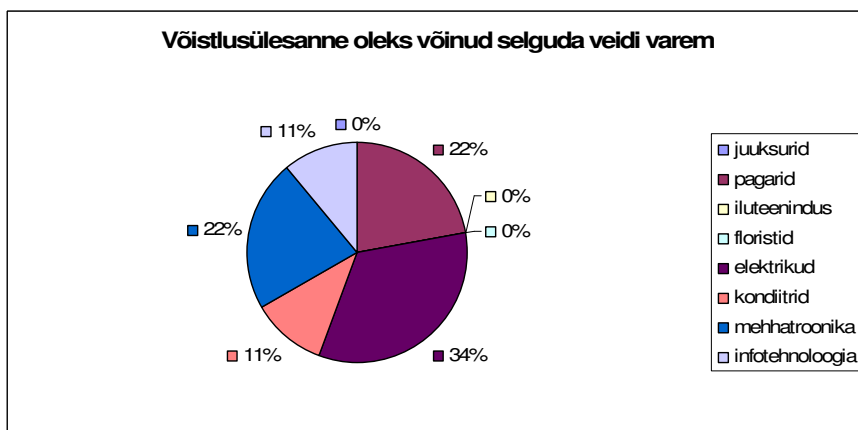
Joonis 9. Võistlusülesandega rahulolematud võistlejad erialade kaupa (autori koostatud)

Võistlusülesande ajalise selgumisega enne võistlusi jäid samuti suurem enamus vastanuist rahule. Tervelt 78% leidis, et aega enne võistlusi jäi piisavalt. Siiski oli piisavalt ka neid, kelle arvates oleks pidanud võistlusülesanne selguma veidi varem – kokku 16% vastanuist. Võrdselt 3% arvas, et ülesanne oleks pidanud selguma tunduvalt varem ning et võistlusülesanne oleks võinud selguda hiljem (vt joon. 10).

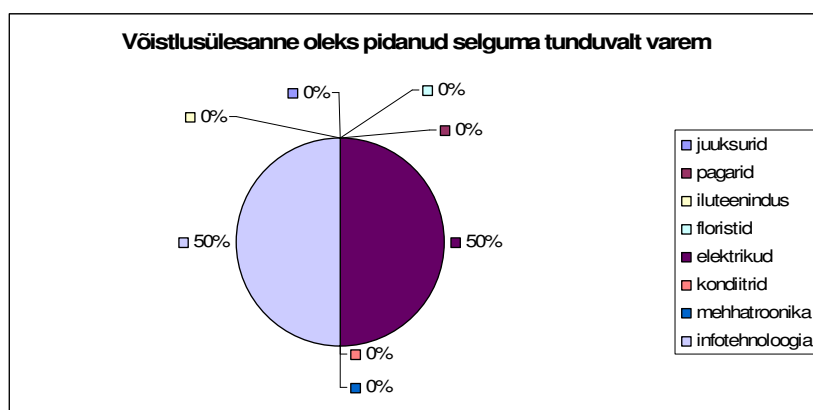

Joonis 10. Võistlejate hinnang võistlusülesande ajalise selgumise kohta (autori koostatud)

Võistlusülesande veidi varasemat selgumist soovinud võistlejate seas oli kõige enam elektrikuid – 34%. Lisaks elektrikutele olid suure osakaaluga ka pagarid ja mehhatroonikud, kes kumbki moodustasid kõikidest soovijatest 22% (vt joon. 11). Võistlusülesande tunduvalt varasemat selgumist oleksid tahtnud ainult kahe eriala esindajad – mehhatroonikud ja elektrikud (vt joon. 12). Osaliselt on see tingitud kindlasti sellest, et need õpilased, kellel tekkis raskusi võistlusjuhendite osadest punktidest arusaamisega, leidsid ka, et võistlusülesanne oleks võinud selguda varem. Mõlemal juhul on suure osakaaluga just mehhatroonikud ja elektrikud. Samuti kattuvad omavahel iluteeninduse ja floristide erialade kahe küsimuse vastused – mõlemal erialal ei tekkinud probleeme võistlusjuhendist arusaamisega ning mõlemad leidsid ka, et võistlusülesanne selgus just õigel ajal.

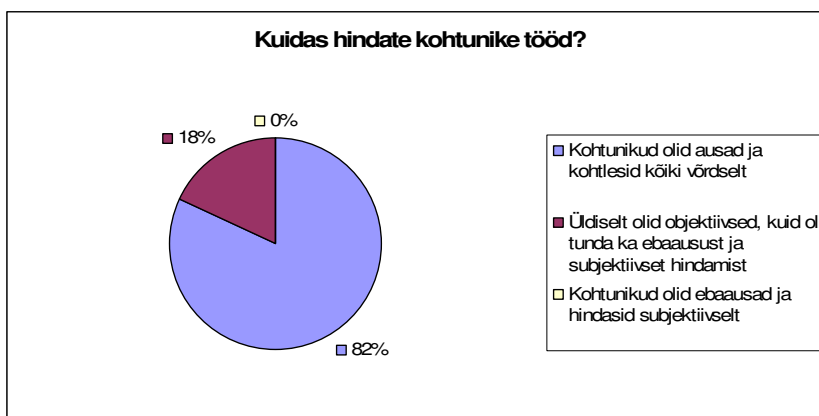

Joonis 11. Veidi varasemat võistlusülesande selgumist soovinud võistlejad erialade kaupa (autori koostatud)

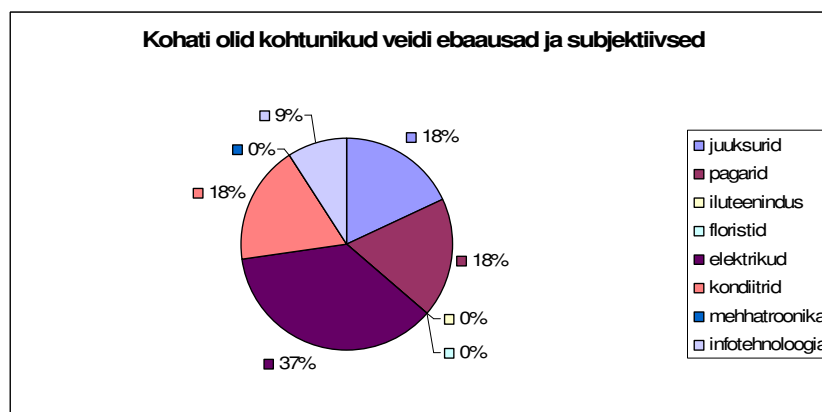
Joonis 12. Tunduvalt varasemat võistlusülesande selgumist soovinud võistlejad erialade kaupa (autori koostatud)

Kohtunike tööga jäid võistlejad rahule. Väga suur osa – 82% - leidis, et kohtunikud olid ausad ja kohtlesid kõiki võrdselt. Ülejäänud 18% arvas, et kohtunikud olid küll üldiselt objektiivsed, kuid kohati oli tunda ka ebaausust ja subjektiivset hindamist. Väga positiivne oli see, et ei leidunud kedagi, kes oleks leidnud, et kohtunikud olid ebaausad ja hindasid ainult subjektiivsed (vt joon 13).

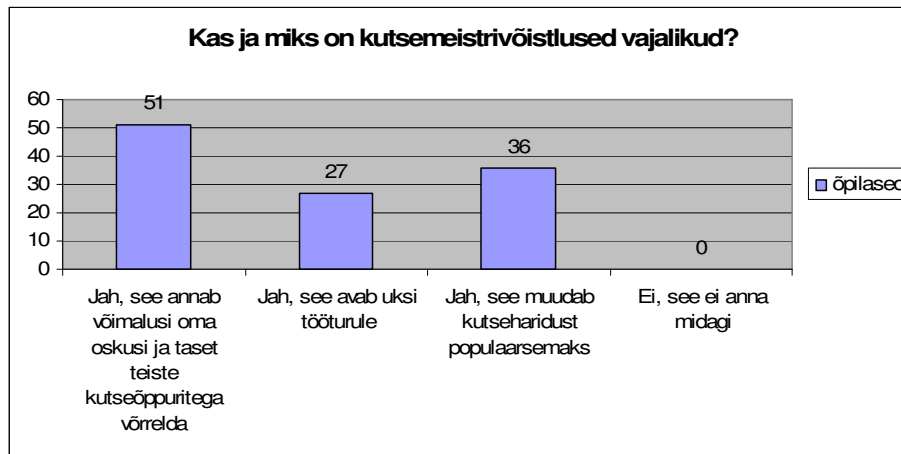
Joonis 13. Võistlejate hinnang kohtunike tööle (autori koostatud)

Kõige rohkem tekkis probleeme kohtunikega elektriку erialal – kõikidest subjektiivsust tundnud võistlejatest 37% olid elektriку eriala õppurid. Võrdselt 18% moodustasid koguarvust pagarid, kondiitrid ja juuksurid. Ülejäänud 9% olid infotehnoloogia õpilased. Iluteenindajatel, floristidel ning mehhatroonikutel kohtunike kohta kaebusi ei olnud (vt joon. 14).

Joonis 14. Kohtunike ebaausust ja subjektiivsust tundnud võistlejad erialade kaupa (autori koostatud)

Kutsemeistrivõistluste vajalikkust usuvad kõik võistlejad. Mitte keegi vastanutest ei valinud vastusevarianti, et kutsemeistrivõistlused ei anna mitte midagi. Kõige enam leiti, et kutsemeistrivõistlusi on vaja sellepärast, et need annavad võimaluse oma oskusi ja taset teiste kutseõppuritega võrrelda. Seda arvas tervelt 51 vastajat 59-st. Suur osa (36 vastanut) arvas ka, et kutsemeistrivõistlused on vajalikud, sest aitavad kutseharidust populaarsemaks muuta. Ning 27 vastajat arvas, et kutsemeistrivõistlused aitavad avada uksi tööturule (vt joon. 15).

Joonis 15. Võistlejate arvamus kutsemeistrivõistluste vajalikkusest (autori koostatud)

Antud vastused on väga positiivsed ja näitavad, et kutseõppurid ise usuvad kutsemeistrivõistlustesse. Nad saavad aru, et võistlused annavad uusi kogemusi, võimaldavad võrrelda oma taset teistega ning nende kaudu on võimalik tööturul tööandjatele ennast kui potentsiaalset töötajat atraktiivsemaks muuta.

3. KÜLASTAJATE TAGASISIDE ANALÜÜS

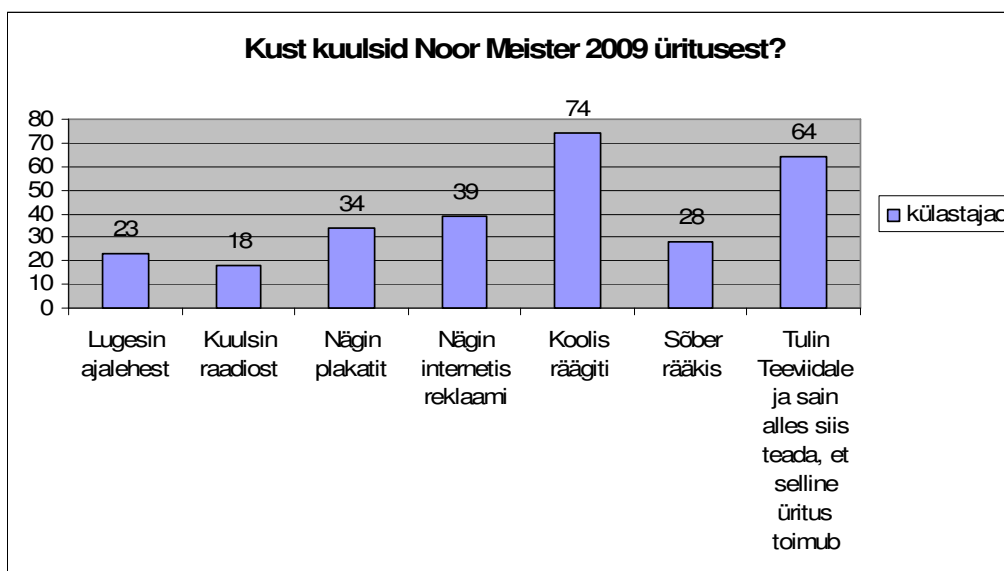
Küsitlusest selgus, et peamiseks allikaks, kust Noor Meister 2009 üritusest kuuldi oli kool. Koolist sai infot 74 inimest ehk 39,6% vastanuist. Selline tulemus oli oodatav, kuna koolidesse saadeti võistluse kohta infot, samuti saadeti koolidesse plakatid. Enamus külastajaid olid koolõpilased ning seega on ka loomulik, et suur osa kuulis Noor Meister 2009 kutsemeistrivõistlustest kooli kaudu. Suur osa külastajaid ei olnud aga üritusest kuulnud. Tuldi külastama Teeviita ning siis saadi ka teada, et lisaks Teeviidale toimub kutsemeistrivõistluste üritus Noor Meister 2009. Selliseid külastajaid oli kokku 64 ehk 34,2% kõikidest vastanutest. Selline protsent on küllaltki suur. Oleks olnud muidugi hea, kui inimeste arv, kes kuulevad Noor Meister 2009 üritusest alles koha peal Teeviita külastades, oleks olnud tunduvalt väiksem. Samas on tulemus mõistetav, sest tegu oli ikkagi esmakordselt toimuva üritusega. Lisaks annab küllaltki suur osakaal märku sellest, et Noor Meister 2009 ürituse toimumise aeg ja koht olid õigesti valitud ning Teeviidaga koostöö tegemine tasus ära (vt joon. 16).

Lisaks koolist saadud infole kuuldi üritusest ka reklaami kaudu – nähti Noor Meister 2009 plakatit, nähti internetis reklaami, kuuldi raadioreklaami ja loeti ka ajalehest. Lisaks olid info jagajateks ka sõbrad. Peale koolist kuuldu oli peamiseks infoallikaks internetireklaam. Seda

nägi kokku 20,9% vastanuist. Internetireklaami nägemise osakaal on küll võrreldes teiste allikatega suur, kuid siiski on üllatav, et see ei olnud suurem. Kuna Noor Meister ürituse külastajatena nähakse eelkõige noori õpilasi, siis võiks arvata, et internet on see, kust peamiselt infot leitakse ja reklaami nähakse. Selline tulemus võib viidata kahele asjale – kas reklaam oli pandud valedele internetilehtedele või oli vanemate inimeste osakaal külastajate hulgas oodatust suurem (vt joon. 16).

Üllatav oli ka raadioreklaami vähene osakaal. Kui raadiost kuulis Noor Meister 2009 üritusest ainult 16 inimest ehk ainult 9,6% vastanuist, siis on see selgelt liiga vähe. Järelikult oli raadioreklaam valesti ajastatud. Pealegi oli raadioreklaami kasutamine suhteliselt minimaalne ja lisaks ei käidud raadios ka ühtegi intervjuud andmas (vt joon. 16).

Ajalehest lugemise protsent oli mõnes mõttes isegi üllatavalt suur. Kuigi 23 inimest ja 12,3% tundub arvuliselt väike, siis arvestades peamist sihtgruppi (15-19 aastased noored) ja võrreldes neid tulemusi internetireklaamiga, siis on see tulemus väga hea. Kuna SA Innove ise endale ühtegi artiklit ei ostnud, siis kõik lood ja artiklid, mis ilmusid olid ajalehtede omal initsiatiivil. Muidugi võisid osad vastanud pidada lugemiseks ka ajalehes ilmunud Noor Meister 2009 reklaamkuulutust. Kui see on nii, siis on jällegi tulemus pisut halb ja osakaal võiks olla suurem (vt joon. 16).

Joonis 16. Kust kuulsid külastajad Noor Meister 2009 üritusest (autori koostatud)

Noor Meister 2009 üritusele tuldi suures osas juhuslikult ja võib öelda, et isegi kogemata. Nimelt tervelt 72 külastajat ehk 38,9% vastanuist tulid külastama Teeviita ning siis

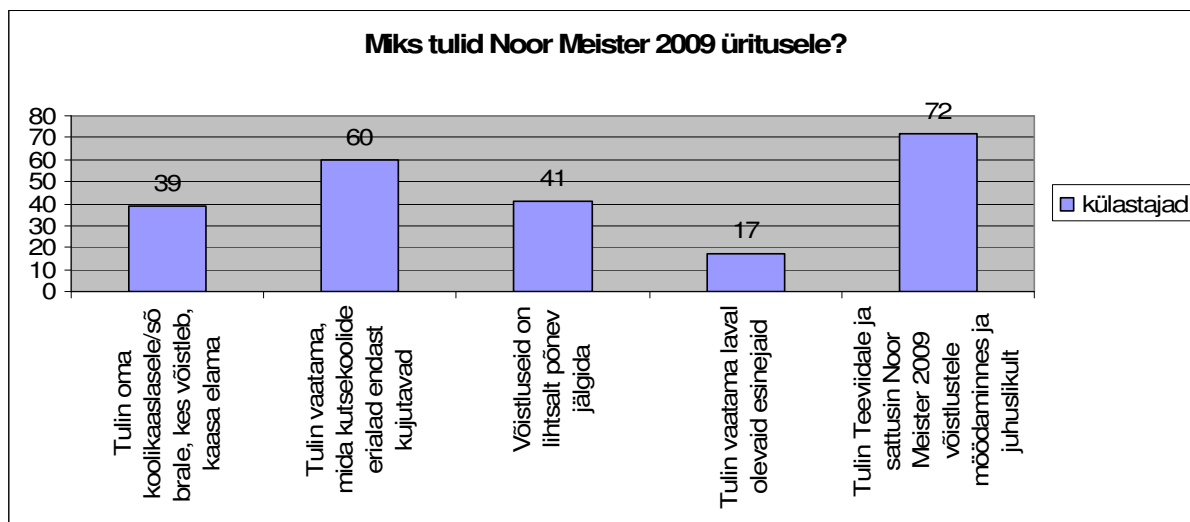
möödamannes ja juhuslikult sattusid ka Noor Meister 2009 kutsemeistrivõistlustele. See annab taaskord tõestust sellele, et Noor Meister 2009 ürituse toimumise aeg ja koht olid strateegiliselt väga hästi paika pandud (vt joon. 17).

Külastajad, kes tulid Noor Meister 2009 üritusele teadlikult ja ette kavatsetult, jagunesid peamiselt kolme rühma: ühed, kes tulid vaatama, mida kutsekoolide erialad endast kujutavad, teised, kes tahtsid lihtsalt võistlusi nende põnevuse tõttu jälgida ning kolmandad, kes tulid kaasa elama sõbrale/koolikaaslasele, kes võistles. Positiivne on see, et nendest kõige suurema osa moodustasid need, kes tulid vaatama, mida mingi eriala endast täpsemalt kujutab. Nende osakaal oli koguni 32,1% vastanuist (vt joon. 17). Kui muidu võiks see tulemus tunduda mitte väga hea, siis kui võrreldes seda juhuslikult sattunute osakaaluga, siis see näitab, et oli ka päris palju neid külastajaid, kes konkreetselt huvitusid kutseharidusest ja kutsekoolides õpetatavatest erialadest. See näitab ka seda, et ollakse juba teadlikud Noor Meister 2009 ürituse toimumisest ning teatakse ka, milles see üritus seisneb.

Võistluste põnevuse tõttu tuli üritusele kohale 21,9% ehk 41 inimest vastanute hulgast (vt joon. 17). See näitab, et oluline on teha võistluste ülesehitus ja võistlusülesanded nii, et lisaks võistlejate heaolule peetakse silmas ka võistluste atraktiivsust, jälgitavust nii, et kõrvaltvaatajal igav ei hakkaks ja nad korraks vaatama tulles enam võistlusboksi juurest lahkuda ei tahaks.

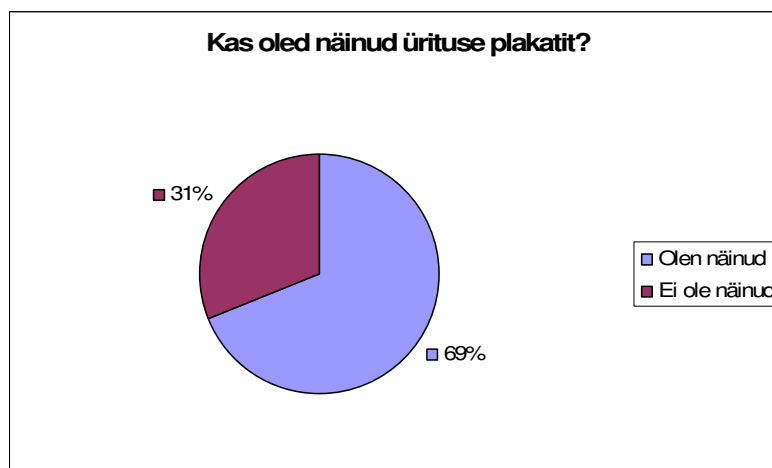
Noor Meister 2009 üritusele tulemise põhjuseks mainitud sõbrale kaasaelamise osakaal oli mõneti oodatust väiksem. Selliseid külastajaid oli kokku 39 ehk 20,9% vastanuist (vt joon. 17). Noorte seas on ikka populaarne oma sõpradele ja tuttavatele kaasa elada ning seetõttu arvestades asjaolu, et võistlejaid oli kokku 117, siis oleks võinud arvata, et neid, kes mõnele konkreetsele võistlejale kaasa elama tulevad, on tunduvalt rohkem. Samas on see arusaadav, sest võistlejad olid kokku tulnud üle Eesti (osad olid isegi Lätist) ja seega ei olnud paljudel noortel näiteks Narvast, Tartust või Kuressaarest pika vahemaa tõttu võistlusi jälgima võimalik tulla.

Väga üllatav oli see, et 9,1% ehk 17 inimest vastanutest tulid Noor Meister 2009 üritusele laval olnud esinejaid vaatama (vt joon. 17). Kuna eelnevalt mingit reklaami laval esinejatele ei tehtud ning laval esinejad said avalikuks alles Noor Meister 2009 üritusel, kus lava päevakava üles pandi, siis on 9,1% üsnagi suur hulk. Arvatavasti kuulusid nende hulka esinejate sõbrad ja tuttavad, kes tänu nn siseinfole teadsid, et neid seal laval näha võib.

Joonis 17. Külastajate põhjused Noor Meister 2009 külastamiseks (autori koostatud)

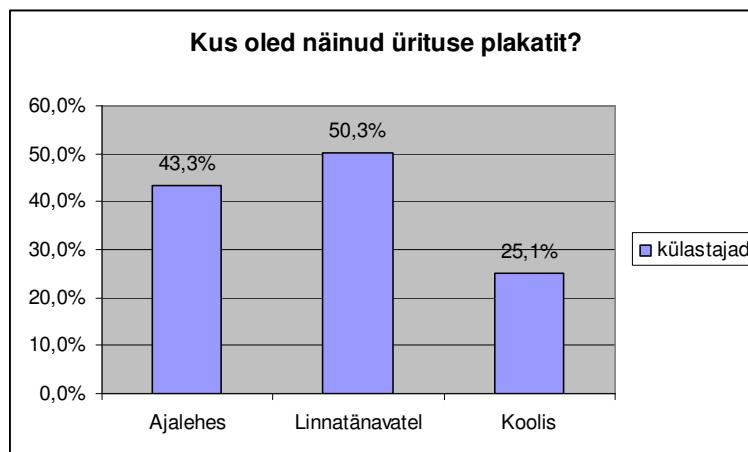
Ürituse plakatit olid näinud tervelt 69% vastanutest. Ülejäänud 31% plakatit näinud ei olnud (vt joon. 18). Üldiselt võib tulemusega rahule jääda, kuna suurem osa siiski plakatit nägi. Samas võib öelda, et arenguruumi on ning edaspidi peab rohkem läbi mõtlema, kuhu plakateid paigutada.

Joonis 18. Kas külastajad nägid Noor Meister 2009 reklaamplakatit (autori koostatud)

Linnatänavatel märkas reklaamplakatit 50,3% vastanutest, ajalehes 43,3% vastanutest ning 25,1% nägi plakatit koolis (vt joon. 19). Selline protsentuaalne jagunemine on üllatav. Koolis plakatit näinute osakaal on selgelt liiga väike. Kuna plakatid saadeti laiali praktiliselt kõikidesse Eesti põhi-, kesk- ja kutsekoolidesse, siis oleks võinud arvata, et koolis plakatit näinuid on rohkem. Selle taga võib olla kaks asja – kas koolis ei pandud plakateid üles või siis

need, kes plakati nägid, lihtsat Noor Meister 2009 üritusele ei jõudnud. Iseenesest võib arvata, et põhjuseks on just nimelt asjaolu, et plakateid ei olnud koolidesse üles pandud ja seda seetõttu, et paljud koolid, kus on olemas nii põhi- kui ka keskaste kardavad kaotada õpilasi kutsekoolidele. Tahetakse, et põhikooli lõpetajad õpiksid sama kooli keskastmes edasi. Lisaks ka keskkoolid ei soovi, et nende lõpetajad läheksid edasi õppima kutsekoolidesse, sest arvatakse, et see viib kooli mainet alla. Seega on kõige lihtsam nende koolide poolt sellisele üritusele nagu Noor Meister 2009 reklaami mitte teha.

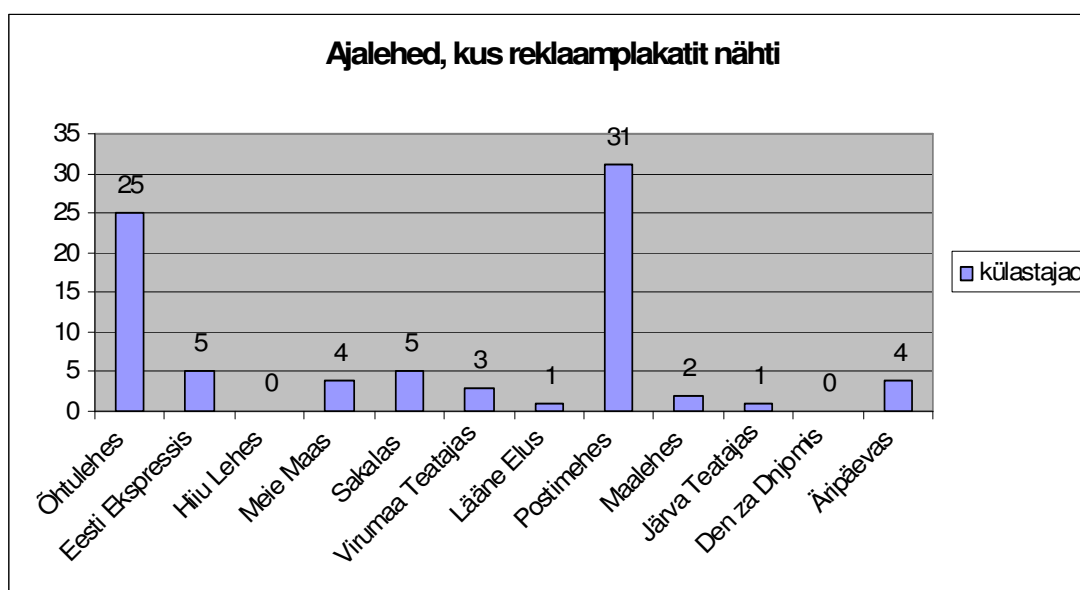
Joonis 19. Kohad, kus külastajad Noor Meister 2009 reklaamplakati nägid (autori koostatud)

Linnatänavatel plakati näinud külastajate osakaal ning ajalehtedes olnud reklaamplakateid näinud külastajate osakaal on mõlemad rahuldavad. Selles vallas on samuti veel võimalik saavutada tunduvalt paremaid tulemusi, kuid kui arvestada, et paljud inimesed nägid plakati mitmes eri kohas, siis võib öelda, et eesmärk siiski saavutati.

Ajalehes nägi reklaamplakati kokku 81 inimest 187-st. Nende hulgas leidis nii neid, kes nägid reklaamplakati ainult ühes väljaandes kui ka neid, kes nägid seda mitmes erinevas ajalehes. Kõige rohkem nähti reklaami Postimehes ning Õhtulehes vastavalt 31 ja 25 külastaja poolt (vt joon. 20). Mõlema lehe puhul on tegu üleestiliste ajalehtedega, mille tiraažid on samuti Eesti mastaabis suured. Sellest tulenevalt on loogiline, et just need kaks ajalehte olid peamisteks väljaanneteks, kus ilmunud reklaamplakati nähti.

Ülejäänud ajalehtedes ilmunud reklaamplakadid üldiselt külastajateni ei jõudnud (vt joon. 20). Enam-vähem ühele tasemele jäid vaadatavuselt kõik kohalikud ajalehed: Meie Maa, Sakala, Virumaa Teataja, Järva Teataja, Lääne Elu ning Hiiu Leht. Kuna tegu on kohalike

ajalehtedega, siis on arusaadav, et nende loetavus on väiksem. Samas tekitab olukord, kus näiteks Hiiu Lehes ilmunud reklaami ei olnud näinud ükski küsitlusele vastaja, küsimuse, et kas kohalikes ajalehtedes on üldse mõtet taolisele peamiselt noortele suunatud üritusele reklaami teha. Kohalikud ajalehed on ikkagi populaarsemad vanema generatsiooni seas, keda kutsemeistrivõistlused suure tõenäosusega külmaks jätavad. Samas võib osade kohalike ajalehtede (näiteks Meie Maa) mainimist viie vastaja poolt lugeda väga heaks tulemuseks, sest tegu on Saaremaal ilmuva ajalehena ning kui arvesse võtta pikka vahemaad, siis oli ikkagi seal ilmunud reklaamist kasu.

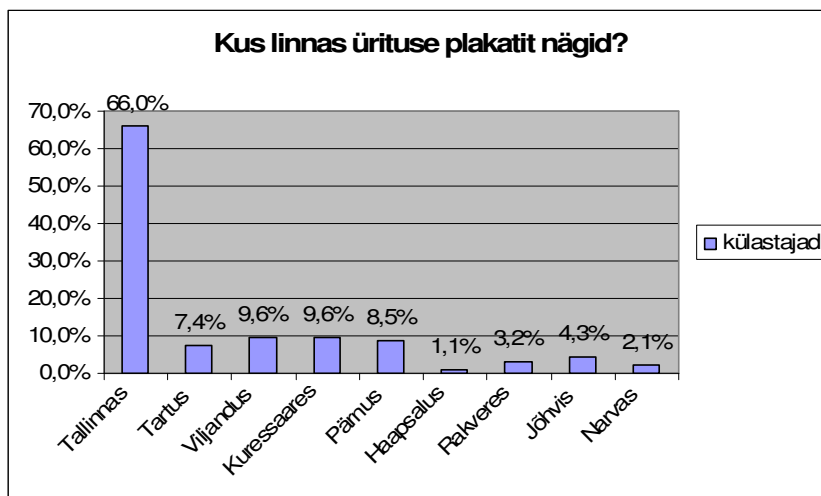

Joonis 20. Ajalehed, kus Noor Meister 2009 reklaamplakatit nähti (autori koostatud)

Väga halvad tulemused tulid ka seoses Eesti Ekspressis, Maalehes, Äripäevas ning Den za Dnjomis ilmunud reklaamplakatite nähtavusega. Eriti üllatav oli Eesti Ekspressi tulemus – kuna tegu on samuti üleestiliselt ilmuva ajalehena ning ka Eesti mastaabis suure tiraažiga väljaandega, siis oleks pidanud ka tulemus kattuma Õhtulehe ning Postimehega. Äripäeva madal tulemus näitab seda, et ettevõtjatele ning majandusvaldkonnast huvituvatele inimestele selline üritus praegusel hetkel veel väga palju huvi ei paku. Maaleht on oma olemuselt jällegi suunatud veidi teisele sihtgrupile ja seega võib nõrk tulemus tuleneda sellest. Ainsa venekeelse väljaandena esindatud Den za Dnjomi null-tulemus võis jääda kahe asja taha – esiteks ei olnud tagasiside ankeeti olemas vene keeles ning seega vene keelt kõnelevatel külastajatel ei olnud võimalust ankeeti keelebarjääri tõttu täita ning vene rahvuse esindajad, kes eesti keelega hakkama saavad ei pruugi osta venekeelseid väljaandeid, vaid võivad kuuluda nende hulka, kes näiteks Postimehes reklaamplakatit nägi.

Nende tulemuste põhjal saab kindlasti teha edaspidi suuri korrektiive ning loobuda osades väljaannetes reklaami avaldamisest ja selle asemel osades väljaannetes pikema aja jooksul ja korduvalt reklaami teha.

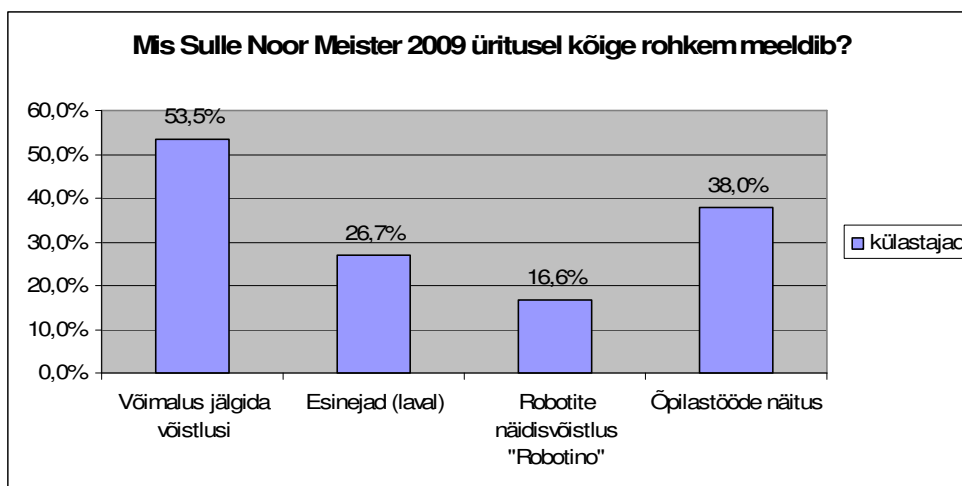
Linnatänavatel olnud plakateid märkas kokku 94 inimest ehk 72,9% vastanutest. Linnadest oli kõige rohkem mainitud Tallinna ja seda ülekaalukalt – tervelt 64 inimest ehk 66% kõikidest linnatänavatel plakateid näinud inimestest nägi seda just Tallinnas. Kuna Tallinn on rahvaarvult kõige suurem linn Eestis, siis on see arusaadav. Lisaks oli ka Tallinn selleks linnaks, kus kõige rohkem plakateid tänavatel (bussiootepaviljonides) väljas oli. Ülejäänud linnade mainimine oli tunduvalt väiksem. Edukamateks kampaanialinnadeks olid veel Kuressaare ja Viljandi 9,6%-ga, Pärnu 8,5%-ga ning Tartu 7,4%-ga (vt joon. 21). Heas mõttes üllatas kampaania Kuressaares, sest vahemaa Tallinnaga on suur ning niisama ilma mõjuva põhjuseta Tallinna ei sõideta. Läbikukkumiseks saab pidada aga kampaaniat Tartus – sinna oli paigutatud samuti tunduvalt rohkem plakateid kui ülejäänud linnadesse (välja arvatud Tallinn), kuid neid, kes plakatit märkasid, oli vähe.

Joonis 21. Linnad, kus küllastajad reklaamplakatit linnatänavatel nägid (autori koostatud)

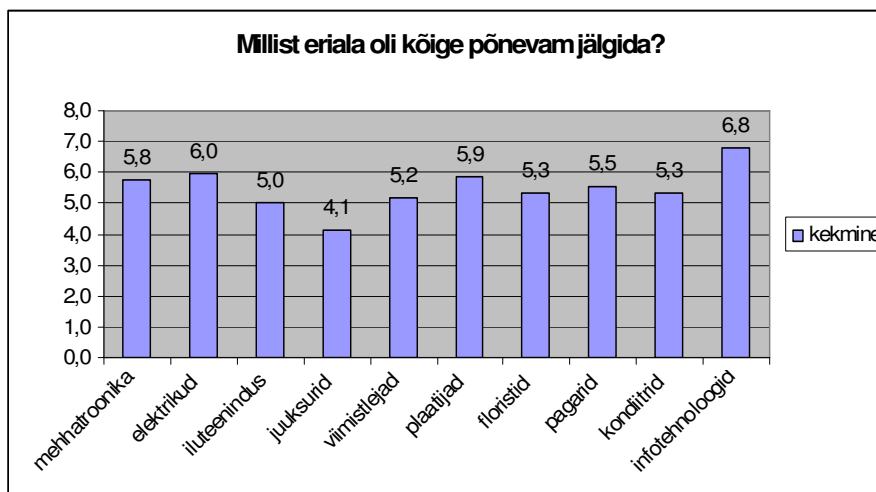
Haapsalus, Narvas, Jõhvis ja Rakveres toimunud kampaaniatega ei saa samuti rahule jääda. Narva ja Jõhvi puhul võib muidugi arvesse võtta taaskord venekeelset rahvastikku, kes keelebarjääri tõttu ei saanud ankeetküsitlusele vastata. Lisaks on ka vahemaa Tallinnaga piisavalt suur. Haapsalu ja Rakvere puhul aga mingeid muid põhjendusi peale halva plakatite paigutuse tuua ei saa.

Kogu Noor Meister 2009 ürituse juures meeldis küllastajatele kõige rohkem võistluste jälgimine. Selle hea võimaluse märkis ära 53,5% kõikidest vastanutest. Väga positiivne üllatus oli see, et tervelt 38% vastanutest pidas kõige paremaks õpilastööde näitust. See on natukene üllatav, sest ei oleks arvanud, et lihtsalt asjade, mille on kutseõppurid valmistanud, vaatamine on küllastajate jaoks nii huvitav. Teiseks üllatuseks oli robotite näidisvõistluse „Robotino“ vähene melu – parimaks pidas seda ainult 16,6% vastanutest. Robotite jälgimine ja nendega erinevate taksituste läbimine on iseenesest põnev, kuid järelikult ei pakkunud see küllastajatele piisavalt huvi. Üsnagi suur osa – 26,7% vastanutest – pidas parimaks laval esinejaid. See on vägagi hea tulemus, sest põhirõhk on ikkagi suunatud võistlustele mitte lavalisele tegevusele. Samas on hea teada, et laval olnud esinejad ei jätnud küllastajaid ka täiesti külmaks (vt joon. 22).

Joonis 22. Küllastajatele kõige enam üritusel meeldinud asjad (autori koostatud)

Erialade põnevuse ja jälgitavuse väljaselgitamiseks pidid küllastajad kõik võistlusalad reastama põnevuse järjekorras selliselt, et number ühega tähistati kõige põnevam võistlusala ning number kümnega kõige igavam eriala. Kõige põnevamaks ja jälgitavamaks erialaks pidasid küllastajad juuksureid – esimeseks tuldi üsnagi suure vahega. Juuksuritele järgnesid iluteenindus, viimistlejad, kondiitrid, floristid ja pagarid. Natuke suurema vahega jäid taha poole mehhatroonika, plaatijad ja elektrikud. Pika vahega viimaseks jäid aga infotehnoloogid. (vt joon. 23)

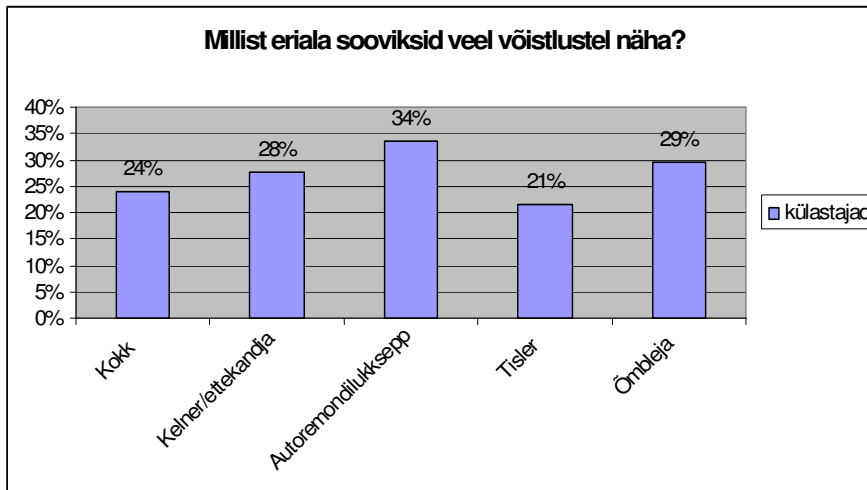

Joonis 23. Küllastajate arvates erialad põnevuse järgi (autori koostatud)

Sellised tulemused on head, sest üldiselt olid tulemused üsnagi tasavägised ning seega ei ole ühtegi eriala, mis ei kõitnud absoluutselt pealtvaatajate tähelepanu. Juuksurite eriala kõige põnevamaks pidamine on arusaadav, sest nende võistlustööd olid ajaliselts üsnagi piiratud ning lühikese ajaga sai näha drastilisi muusatusi – oma silmaga sai näha, kuidas umbes tunni ajaga modellide soengud ja välimus totaalselt muutus. Samuti oli juuksurite erialal ülekaalukalt kõige rohkem võistlejaid – oli rohkem tegevust mida jälgida. Lisaks oli ka potentsiaalselt kõige rohkem pöidlahoidjaid kaasa võetud.

Samuti on mõistetav infotehnoloogia eriala viimaseks jäämine. Kuna võistlusülesanded toimusid arvutis, siis ei olnud pealtvaatajatel väga head ülevaadet. Lisaks ei tea tavaline inimene tänavalt arvutitest süvitsi ja seega oli küllastajatel kindlasti ka võistlusülesandest raske aru saada.

Järgnevatel aastatel sooviksid küllastajad võistlustel näha veel mitmeid erialasid. Üldiselt said enamus erialasid võrdselt häält. Kuid siiski sooviksid inimesed kõige rohkem näha võistlemas autoremondilukkseppasid. Neile järgnesid õmblejad ja kelnerid/ettekandjad (vt joon. 24). Üllatav oli, et koka eriala sai suhteliselt vähe häält. Iseenesest on koka erialal palju tegevust, mida oleks põnev jälgida ja seega on üllatav, et see inimestele huvi ei paku. Lisaks olemas olnud vastusevariantidele pakuti küllastajate poolt välja ka oma variante. Nimelt soovitakse veel vaadata võistlemas ka puuseppasid, fotograafe, puhastusteenindajaid, keevitajaid, politseid ja arste.

Joonis 24. Küllastajate arvamus, millist eriala nad sooviksid veel võistlustel näha (autori koostatud)

Kogu Noor Meister üritus mõjus küllastajate tagasiside põhjal kutseharidusele väga positiivselt. Tervelt 66% vastanutest tõdes, et Noor Meister kutsemeistrivõistlused muutsid nende arvamust kutseharidusest paremaks. Suur hulk vastanuid – 33% arvas, et nende arvamus kutseharidusest jääb ka peale ürituse küllastamist samaks. Ja ainult 1% vastanutest leidis, et Noor Meister 2009 üritus muutis nende arvamust kutseharidusest halvemaks (vt joon. 25)

Joonis 25. Noor Meister 2009 ürituse mõju kutsehariduse mainele (autori koostatud)

Kindlasti oleks ideaalne, kui kõikide küllastajate arvamus kutseharidusest oleks muutunud paremaks, kuid samas on arusaadav, et inimesed on erinevad ning nii palju kui on erinevaid inimesi on ka erinevaid arvamusi.

4. JÄRELDUSED JA ETTEPANEKUD

Võistlejate ankeetküsitluste vastustest selgus, et esimese asjana tuleb parandada küsitluste täitmise korda. Sellel aastal jagati ankeedid kohtunike kätte, kes omakorda pidid need jagama võistlejatele, kes täidetud ankeedid hiljem tagasi tooksid. Kuna vastanute arv oli kesine, siis tuleks edaspidi tagasiside saamiseks panna ajakavasse konkreetne aeg, millal võistlejad kõik korruga küsitluse täidavad ning tagasi annavad. Osadel erialadel oli küll vastanute protsent isegi 100%, kuid kogu vastajate protsent oleks võinud olla kõrgem.

Kui vaadata kõiki küsitluse tulemusi tervikuna, siis võib öelda, et korralduslik pool täitis võistlejate ootused. Muidugi on veel arenguruumi ning parandada saab nii mõndagi, kuid esimese korra kohta õnnestus Noor Meister kutsemeistrivõistluste üritus väga hästi.

Peamised punktid, millele tuleks edaspidi suuremat rõhku asetada on koostööpartnerite töö kontrollimine ja seda eelkõige mehhatroonikute ja elektrikute erialade puhul. Kuna need olid erialad, millel võistlejad leidsid, et võistlusülesanne oli liiga keeruline ning ka võistlusjuhendist oli kohati raske aru saada, siis peaks pöörama suuremat rõhku just nende erialade juhendite ja ülesande väljatöötamisele.

Samuti peaks kaaluma osade erialade kohtunike väljavahetamist või nende hindamiseks konkreetsemate reeglite väljatöötamist.. Näiteks elektriku eriala puhul, kus tervelt 37% võistlejatest tundis, et kohtunikud olid kohati ka subjektiivsed ja ebaausad.

Lisaks saaks kindlasti parandada veel ka nii majutust, toitlustust kui ka vaba aja sisustamist. Kõige enam peaks rõhku panema vaba aja sisustamisele – näiteks võiks eelnevalt registreerunud võistlejatele pakkuda välja kaks kuni kolm erinevat vaba aja sisustamise varianti ning siis vastavalt soovidele korraldada mitu väiksema grupi üritust selle asemel, et saata kõik võistlejad ühisele üritusele.

Noor Meister kutsemeistrivõistluste korraldamisel peaks enam rõhku panema ettevõtetele suunatud reklaamile. Kuna vähesed arvasid, et Noor Meister üritus annab võimaluse jääda silma potentsiaalsetele tööandjatele, siis peaks üritusele meelitama kohale ettevõtete esindajaid – saatma eraldi kutsed ja tooma ettevõtetele välja selle hea võimaluse, et sealt võib leida kuldsete kätega inimesi. Kui kohal oleks tuntud firmade esindajad, siis oleks ka kutseõppuritel kindlasti rohkem motivatsiooni võistlustest osa võtta.

Lisaks teadsid vähesed võistlejad võimalusest minna Eestit esindama rahvusvahelistele võistlustele (või lihtsalt ei tundunud see võimalus atraktiivne). Kuna Eesti ei ole väga palju rahvusvahelistel kutsemeistrivõistlustel osalenud, siis teatakse sellest vähe. Koolidesse võiks saata põhjalikuma info kõigest positiivsest, mis rahvusvaheliste võistlustega kaasneb – pikk ettevalmistusperiood erinevate kõrgelt hinnatud juhendajate käe alla, kus õpilased omandavad uusi teadmisi ja kogemusi. Lisaks ka eduka võistlemise puhul tööpakkumised välismaistelt firmadelt ning ka Eesti ettevõtete suurem kindlustunne uue töötaja palkamisel.

Järgnevatel aastatel peab põhjalikumalt ette planeerima ja läbi mõtlema kogu reklaami tegemise. Nii suure ürituse korraldamiseks tuleb varuda rohkem aega ning hakata leppeid sõlmima tunduvalt varem. Kui lähtuda sellest, et Noor Meister 2009 üritus toimus esmakordselt, siis võib aru saada, et korraldajatele oli see uueks kogemuseks. Samas ei saa ikkagi ürituse reklaamimise ja inimesteni toomisega lõplikult rahule jääda.

Kindlasti tuleks järgmisel aastal vähendada ajalehereklaami osakaalu. Küllastajate vastustest selgus, et ajalehereklaami osakaalu ja mahtu arvesse võttes, jõudis see küllaltki väheste inimesteni. Seega tuleks kindlasti välja jätta kohalikud ajalehed ja keskenduda ainult mõnele suuremale üle Eestilisele nädala- või päevalehele.

Tänavareklaam bussiootepaviljonides võiks saada traditsiooniks. Linnatänavatel olnud reklaamplakateid märkasid paljud küllastajad. Iseasi on see, et kõikides linnades ei tasu seda rakendada. Võis siis osade linnade puhul tuleb üles panna korraga rohkem plakateid, sest muidu võivad need üldises tänavapildis kaduma minna.

Suuremat tööd tuleb kindlasti teha koolide ja nende esindajatega. Kuna selline üritus nagu Noor Meister 2009 on õppurile väga heaks ja informatiivseks allikaks edaspidise elu üle otsustamisel, siis on üsnagi selge, et nende küllastajate osakaal, kes saavad infot ürituse kohta koolist, peab järgmisel aastal olema tunduvalt suurem. Üldhariduskoolidele peab tegema eraldi kampaaniat, millega suudetakse selgeks teha, et lisaks gümnaasiumisse minekule on hea ja tark otsus minna õppima ka kutsekooli. Üldhariduskoolide juhtidele ja õpetajatele tuleb teadvustada, et eesmärk ei ole mitte nendelt õpilasi ära võtta, vaid pakkuda õppuritele ka alternatiivseid valikuvõimalusi.

Korraldusliku poole pealt on samuti arenemisruumi. Küllastajatele tuleb Noor Meister 2009 üritus veelgi atraktiivsemaks muuta. Lisada tuleb erialasid, mille võistlusülesanded oleksid mängulised ja arusaadavad nii, et oleks neid põnev jälgida. Kindlasti tuleks üritust korraldada ka järgmisel aastal koostöös infomessiga Teeviit, sest Noor Meister ürituse näol on tegu alles uue asjaga ning tänu Teeviidale on lihtsam saavutada tuntust ja suuremat külalastatavust.

Kui arvesse võtta kogu kutsehariduse ja kutsekoolide tulevikku, siis on kindel, et Noor Meister kutsemeistrivõistlused peavad ka edaspidi toimuma, sest siis on ka võimalus, et Eesti jõuab kutsehariduse maine poolest ülejäänud Euroopa tasemele ja enam ei arvata, et kutsekoolid on nendele, kes gümnaasiumis ja ülikoolis hakkama ei saa.